

Kraków, 3 kwietnia 2015
411/MPORIA/2015

Szanowna Pani
Zofia Gołubiew
Dyrektor Muzeum Narodowego w Krakowie
Al. 3 maja 1,
30-062 Kraków

Szanowna Pani Dyrektor,

Izba Architektów RP realizuje zadania powierzone Jej na mocy art. 8 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów oraz inżynierów budownictwa (Dz. U. 2014.1946 j.t. - zwanej dalej „ustawą samorządową”) - w szczególności w postaci nadzoru nad należyтым i sumiennym wykonywaniem zawodu, w związku z naczelną funkcją zawodu architekta wyrażoną w art. 2 ust. 1 ustawy samorządowej, jaką jest współtworzenie kultury przez projektowanie architektoniczne obiektów budowlanych, ich przestrzennego otoczenia oraz ich realizację.

W związku z powyższym, mając na względzie przede wszystkim interes społeczny wyrażający się w dążeniu do optymalizacji wydatkowania środków publicznych, jak i w dążeniu do zapewnienia właściwych warunków dla realizacji zadań jakie stawia przed zawodem architekta ustawa samorządowa (art. 2 ust. 1), przedstawiamy nasze zastrzeżenia i uwagi do Załącznika nr 3a - Oświadczenia o nieodpłatnym przeniesieniu autorskich praw majątkowych oraz do Załącznika nr 4 – Istotnych postanowień umowy, które to dokumenty stanowią załączniki do Regulaminu Konkursu na opracowanie koncepcji architektonicznej przebudowy, rozbudowy i/lub nadbudowy Gmachu Głównego Muzeum Narodowego w Krakowie, nr sprawy: EP-271/06/15.

Zdaniem Rady Małopolskiej Okręgowej Izby Architektów wspomniane dokumenty zawierają treści, które odbiegają od standardów, jakie należy stosować, by chronić interes Zamawiającego z jednej strony, ale także interes społeczny wyrażający się w efektywnym i racjonalnym wydatkowaniem środków publicznych na inwestycje.

A. Uwagi do Załącznika 3e (Oświadczenia o nieodpłatnym przeniesieniu autorskich praw majątkowych)

W zakresie oświadczenia o nieodpłatnym przeniesieniu autorskich praw majątkowych podnosimy, że ograniczenie praw autorskich twórców – Uczestników konkursu w wielu miejscach jest zbyt daleko idące, niezwiązane z realnymi potrzebami, jakie w tym oświadczeniu są deklarowane.

1. Na plan pierwszy pragniemy wysunąć niezrozumiałe, mające generalny i abstrakcyjny charakter, zobowiązanie do niewykonywania autorskich praw osobistych (pkt 6 Załącznika). W naszej ocenie tego rodzaju wymóg stawiany twórcy dzieła powinien być każdorazowo odniesiony do określonych racji i celów, jakie chce osiągnąć organizator konkursu/inwestor. Dlatego też uważamy za celowe wprowadzenie ewentualnego katalogu uprawnień twórców prac konkursowych, które to uprawnienia miałyby być niewykonywane, ze wskazaniem na istotne racje po stronie Organizatora w tym zakresie. W szczególności nie znajduje racjonalnego uzasadnienia ograniczenie prawa do każdorazowego oznaczenia autora poszczególnych prac, które nie wynika ani z potrzeb Organizatora, ani też nie służy usprawnieniu jakiegokolwiek etapu realizacji inwestycji, a które to ograniczenie może być konsekwencją ogólnego zobowiązania twórców do niewykonywania autorskich praw osobistych. Nie ulega bowiem wątpliwości, co wprost wynika z art. 16 pkt 1 i 2 ustawy Prawo autorskie, że prawo to jest jednym

z elementów autorskich praw osobistych twórcy. W naszej ocenie prawo do oznaczenia autora dzieła winno być bezwzględnie przestrzegane, albowiem stanowi ono istotę wszelkiej twórczości, w tym twórczości architektonicznej. Proponujemy zatem, oprócz wprowadzenia katalogu uprawnień, których twórcy mieliby nie wykonywać, gwarancję poszanowania prawa do oznaczenia autora pracy na każdym etapie prezentacji wyników konkursu i realizacji inwestycji.

2. Ponadto niewłaściwe jest rozwiązanie, w którym przekazanie wszelkich praw autorskich majątkowych autora zwycięskiej pracy ma następować już w chwili przyznania nagrody, podczas gdy zasadnicza grupa tego rodzaju uprawnień bez uszczerbku dla Organizatora może być przekazana na etapie wydania dokumentacji projektowej i uregulowania płatności za projekt wykonany w ramach określonego etapu realizacji inwestycji. Przekazanie tych praw winno dotyczyć konkretnego etapu prac, związanego z realizacją inwestycji (etapu I).
3. Z powyższym powiązana jest konieczność zagwarantowania w warunkach konkursowych oraz w umowie z autorem pracy przeznaczonej do realizacji prawa do pierwszeństwa w zakresie prowadzenia negocjacji w odniesieniu do kolejnych etapów realizacji koncepcji.
4. Punkty 3e) do 3h) oświadczenia oraz dalsze: 4 – 7, co do zasady dotyczą praw autorskich których przekazanie na określonych warunkach jest dopuszczalne po wydaniu dokumentacji dla potrzeb realizacji inwestycji i uregulowania przez Zamawiającego honorarium za projekt budowlany i wykonawczy. Wnosimy o wykreślenie tych punktów z oświadczenia. Zakres dotyczący tych ustaleń znajduje się w dokumencie „Istotne postanowienia umowy”, gdyż dotyczy fazy realizacji.
5. Szczególnie niezrozumiały jest dla nas zapis w pkt 4 przenoszącym na Organizatora prawo do zmian w utworze lub jego częściach, które odnosi się do wszystkich uczestników konkursu. Zagwarantowanie sobie przez Organizatora prawa do swobodnej ingerencji w prace konkursowe jest rozwiązaniem niespotykanym i zaprzeczającym idei konkursu architektonicznego. Trudno jest nam znaleźć logiczne uzasadnienie dla takich kompetencji.
6. Poważne wątpliwości budzi dalece niedookreślony zakres uprawnień, jaki miałby zostać przeniesiony przez uczestnika konkursu na Organizatora. Wymóg doprecyzowania zakresu korzystania i rozporządzania dziełem dotyczy wszystkich elementów przedmiotowego oświadczenia jak i istotnych postanowień umowy.

B. Uwagi do Załącznika 4 (Istotnych postanowień umowy)

1. Nieuzasadnione jest wprowadzenie we wzorzec umowy nieograniczonego uprawnienia Zamawiającego do wnoszenia uwag, które Wykonawca zamówienia ma obowiązek każdorazowo uwzględnić. W tym zakresie zatem wnosimy, aby § 3 pkt 7 umowy oraz § 5 pkt 1 umowy zostały rozbudowane o zastrzeżenie, że uwagi Zamawiającego winny być uwzględniane o tyle, o ile nie koliduje to z przepisami prawa, standardami projektowania oraz elementarnymi cechami decydującymi o integralności dzieła. W naszej ocenie Wykonawca powinien mieć zagwarantowaną możliwość weryfikacji uwag Zamawiającego, a nie być tylko bezwonnym wykonawcą tego rodzaju wskazań. Ponadto, wyznaczenie maksymalnego terminu 5 dni na dokonanie zmian bądź uzupełnień oraz poprawek dokumentacji (§ 3 pkt 7) nie znajduje merytorycznego uzasadnienia. Wnosimy o dokonanie korekty przedmiotowego zapisu, wg. następującej propozycji: *Wykonawca będzie zobowiązany do dokonania zmian bądź uzupełnień oraz poprawek dokumentacji, jeżeli dokumentacja będzie zawierać wady, błędy lub braki – niezwłocznie, w terminie uzgodnionym przez Strony umowy, w ramach wynagrodzenia umownego ustalonego w § 6 ust. 1 umowy.*
2. W naszej ocenie nieuzasadnione jest modyfikowanie ustawowych terminów rękojmi i gwarancji z tytułu wad dzieła (§ 8). W tym zakresie ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej architektów co do zasady nie obejmuje tak długiego czasokresu ochrony, stąd wnosimy o dostosowanie terminów umownych do regulacji ustawowych i ograniczenie odpowiedzialności do 2 lat od oddania dzieła. Utrzymanie tak

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

MAŁOPOLSKA
OKRĘGOWA IZBA ARCHITEKTÓW RP

długiego okresu odpowiedzialności Wykonawcy (5 lat), było by możliwe w przypadku wprowadzenia zmian w ogólnych zasadach funkcjonowania systemu ubezpieczenia OC projektantów. Wymóg korelacji okresu gwarancji i rękojmi z okresem ubezpieczenia OC uznajemy za konieczny, nie tylko z punktu widzenia interesów architektów przystępujących do konkursu, ale przede wszystkim ze względu na ochronę interesu Zamawiającego.

3. Budzi poważne zastrzeżenia bardzo szeroki zakres obowiązków Wykonawcy w ramach pełnionego nadzoru autorskiego, jaki został określony w § 12 umowy, a który wykracza poza ustawowe obowiązki projektanta, a także jego zakres nie jest niemożliwy do przewidzenia na chwilę zawierania umowy.
 - a. Stoimy na stanowisku, że uzasadnione jest zobowiązanie Wykonawcy w ramach § 12 pkt 2 ppkt 2 do wyjaśniania wszelkich wątpliwości Zamawiającego i wykonawcy robót budowlanych, natomiast za zbyt daleko idące uznajemy obowiązki tworzenia nowych rysunków, dokumentów, uszczegółowień czy innych dodatkowych opracowań. Tego rodzaju prace winny podlegać odrębnym wycenom i porozumieniom.
 - b. Podobnie odrębnej wycenie i odrębnym uzgodnieniom powinny podlegać prace opisane w:
 - § 12 pkt 2 ppkt 6, 8 (w zakresie szerszym niż poprawianie błędów i usuwanie kolizji międzybranżowych)
 - § 12 pkt 5 ab initio (w zakresie obejmującym udokumentowanie aktualizacji rozwiązań projektowych wprowadzonych do dokumentacji projektowo-kosztorysowej w czasie wykonywania robót budowlanych)
 - § 12 pkt 5 ppkt 2 (obejmujące rysunki zamienne albo nowe projekty)
 - c. Za nieprecyzyjne uznajemy zastrzeżenie iż: *działania jego w ramach nadzoru autorskiego nie mogą powodować przeszkód i opóźnień w realizacji zadania (§ 12 pkt 3)*. Zapis ten nie wyklucza sytuacji w których Zamawiający we własnym zakresie uzna za celowe wykonanie dodatkowych lub zamiennych opracowań, a także innych sytuacji, gdzie ewentualne „przeszkody lub opóźnienia” pojawią się z przyczyn nie leżących po stronie Wykonawcy. Niezbędne jest zatem doprecyzowanie, że działania, za które Wykonawca ponosi odpowiedzialność nie powinny powodować nieuzasadnionych przeszkód bądź opóźnień.
 - d. Punkt 4 stawia zbyt daleko idący wymóg przedstawienia skutków finansowych proponowanych zmian w sytuacji, kiedy zmiany te wynikać mogą również z odrębnego zlecenia Zamawiającego. W takim wypadku dodatkowe prace winny być objęte dodatkowym wynagrodzeniem, albowiem obejmują dodatkowy nakład pracy niemożliwy do przewidzenia na etapie zawierania umowy, a zależny wyłącznie od Zamawiającego. Obowiązek przedstawienia skutków finansowych zmiany dotyczyć może wyłącznie przypadku zmian zaproponowanych z inicjatywy autora projektu (Wykonawcę).
 - e. Punkt 8a wymaga korekty: czas reakcji Wykonawcy na wezwanie, powinien nastąpić nie później niż w 2 dni robocze po zgłoszeniu, a w przypadkach szczególnie skomplikowanych w terminie uzgodnionym z Zamawiającym i Wykonawcą.
 - f. W ramach punktu 9 proponujemy wprowadzenie okresu wyczekiwania na reakcję Wykonawcy (np. 7 dni), po którym to okresie, w przypadku braku kontaktu lub usprawiedliwienia ze strony Wykonawcy, Zamawiający będzie uprawniony do powierzenia wykonania czynności innemu projektantowi. Ważne jest przy tym, aby obowiązek uzgodnienia rozwiązań przez Wykonawcę każdorazowo był uwarunkowany od zgodności zastosowanych rozwiązań z przepisami prawa, standardami projektowania oraz nie naruszał integralności dzieła.
4. W zakresie § 13, tj. regulacji praw autorskich, modyfikacje umowy winny uwzględniać wszystkie zastrzeżenia zaprezentowane powyżej (A.1), albowiem powyższe uwagi znajdują odpowiednie zastosowanie również do rozwiązań wynikających z wzorca umowy.

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

MAŁOPOLSKA
OKRĘGOWA IZBA ARCHITEKTÓW RP

Również każdorazowo winno zostać zagwarantowane prawo do oznaczenia autorstwa dzieła.

Ponadto, wnosimy o uzupełnienie zapisu punkt nr 2 poprzez uściślenie iż wyrażenie zgody następuje po zrealizowaniu dzieła. Proponowane brzmienie tego zapisu: *Wykonawca przenosi na Zamawiającego nieodpłatnie prawo do wyrażania zgody na dokonywanie zmian w utworze lub w jego częściach, według uznania Zamawiającego po zrealizowaniu dzieła.*

Jesteśmy przekonani, że uwzględnienie powyższych uwag nie przyniesie żadnych negatywnych konsekwencji dla interesu Organizatora/Zamawiającego, a doprowadzi jedynie do poprawy warunków realizacji zadania inwestycyjnego, osiągnięcia oczekiwanych celów przez Inwestora a także zapewni większe bezpieczeństwo działań. Ponadto, przyczyni się do poprawy warunków pracy projektowej oraz efektywnej i bezkonfliktowej realizacji inwestycji.

Rada Małopolskiej Okręgowej Izby Architektów, upoważniona do reprezentowania grupy zawodowej w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony, deklaruje dalszą merytoryczną pomoc w toczącym się postępowaniu.

Z poważaniem,

arch. **Marek Tarko**

Przewodniczący Rady
Małopolskiej Okręgowej Izby Architektów RP

Do wiadomości :

- Krajowa Rada Izby Architektów RP
- Okręgowe Izby Architektów
- członkowie Małopolskiej Okręgowej IARP
- SARP o. Kraków
- a/a